ԻՓԻՆՃԻ — ՄԻՆԵՎ ՆՈՒՄԵՐՈ — 51 ՃՈՒՄԱԼԱ — ԷՐԹԷՍԻ 11 — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ — 1854

ՄԷԾԱՄԱՅԸ ԱՎԱՏԻՍ

Իշխող Մեծամայրը Հավատիս, հէր հաֆթա ճուտնա երթեսի կիւնդէրի տաղբարլաճագ տրբ։

Սէնէսի բէջին օլարագ	120 ղրշ
Ամիսը պլուղը քէզալիք	65 —
Իւչ պլուղը քէզալիք	35 —
Վէ պիր նուսխասը	3 —

Տաշրատը իշխուն պէհէր նուսխասունա 20 փարա բտոլա մարտիվը զամի՝ օրունուբ։

Իրանթին պէհէր օրրասը պիր տէֆա իշխուն 60 փարա
Իքի տէֆա իշխուն պէհէր տէֆասինա . . 40 »
Իւչ տէֆա իշխուն պէհէր տէֆասինա . . 30 »
Իւչ տէֆասան զիատէ օրան՝ վէ զայէթ ուզուն իրանթի իշխուն այրնա բարարդէպ օրունուբ։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ պէ իրանթին բտոլա մէտարիֆլէրի՝ կէօտէրիլէրին իւզերինէ տիր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԻ, ՊԷԼԷՏԻՅԻ՝ ՎԷ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ԱՐՎԱՏՐ ՆԱՖԻԱՅՐ, ԱԱՅԻՐԼԻՅԻ ՄԻԻԹԱԼԻԳ ԴԱՕԼԻԹԸ

ԱՍԻԹԱՆԷ 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Դրրմ հավատիսը։

Յոսքիրի միւթթէֆիգէնին, Դրրմա կէօղէվէյէ խուրու�՝, կէշէն Մէծմատրդան սան հավատիսաթնա մուխթասարէն նագլ օրունուգան սօղրա, պազը թաֆսիլաթ տախի վիրիւտ վէ սայրը հավատիսէր տախի վասլ օրմուշ օրմաղլէ, պէր վէճհը ամի սրրասլէ իշար օրունուբ,

Իշմա դէրայ. բրմի սէպտէմբէր 7։

Ռումի աղոսթոս 26 ընճը կիւնիւ սապահլայն սահաթ օն պիր սուլարընա, ասանմայը միւթթէֆիգէ Պալ ջզ ճանիպինատն հարէքէթ իտիւպ. իքի սահաթ սօղրա լիմանը մէզքիւրատ եալնրզ պիր Ֆրանսըզ վաբօրու վէ երրմի գատար միհիմմաթ կէմիսի գալմրշ ըրը։ Լանատ բահատ Ֆրանսըզ ասանմաը օրթա եօլու թուրուպ, Ինկիլիզ ասանմասը սօլման, վէ Օսմանլը ասանմասը սաղման, եւ-ք կէմիլէրի տախի արգալարընա պազը օլարագ բիֆագէթ իթմէքատ իտիլէր. հավա աչզգ վէ պէրրագ, վէ բիւզկեար լոմոս օլուզունատն կէմիլէր սահաթա պէշ միլտէն եէտի միլէ գատար ալմագա իտիլէր։ Իրթէսի սապահլայը բիւզկեար փոյրազլամրշ օլուզունատն, կէմիլէր անճագ սահաթա պիր վէ իքի միլ ալապիլտիքլէրի։ Էնէվմը մէգքիւրատ Ինկիլիզ ասանմասը զիատէ սօլա մէյլ իթմիշ օրմաղլէ, Ֆրանսըզ վէ Օսմանլը ասանմալարընա կէօրիւնմէզ օլուսա։ Պու իքի ասանմալար եավաշ եավաշ իլէրիլէյիպ, վէ աղոսթուսուն օթուզունա. Դրրմին Թարխան պուրնունուն երրմի միլ աչզընա վասլ օլուպ, կէճէլէյին օրատա սէմիրլէտիլէր։ Ինկիլիզ ասանմասը պու էսնատէ էն գատսէն խօճա պէյ ասղրու եօլ վէրիպ, օրայա ասքէր սէօքէճէք կիպի պիր մանօվրա չէվիրմիշ օրունուզունատն, Ռուսալը թէրաֆընատն պէր վէճհը իմատա Դրրմա կէօնտէրիլէճէք ասքէրին պիր մրգատրը եօլատն կէրի սէօնիպ, խօճա պէյ թէրաֆընա կիթմիշլեր տէնիյօր։ Հէր նէ հալ իսէ, մէզքիւր Ֆրանսըզ վէ Օսմանլը ասանմասը Թարխան պուրնու աչզընա սէմիրլի իքէն, Ինկիլիզ ասանմասը տախի կէճէլէյին օրատան կէչիպ, էրթէսի սապահլայը իւչ ասանմա Բալամիթա նամ քէօրֆէզտէ պիրլէշի. վէ ռումի սէպտէմբէրին պիրինտէ ճիւմէսի սաղ վէ սէլիմ, կէօղէվ (1) լիմանընա վասլ օլուպ, տէմիրլէտիլէր։

Պատէհու ասքիրի միւթթէֆիգէտէն, շէհրին Կօվէրնաթորունա պիր միրալայ կէօնտէրիլիպ թէսլիմ օրմասընը թէքլիֆ իյլէմիքտէ, Կօվէրնաթոր միւմանատի իթմէյէրէք տէրագատպ թէսլիմ օլուպ, Ռուսիանընն ասղուզ եիւզ գատար մուհաֆազա ասքէրի թօփլարատան ալապիլտիքլէրի գատարընը ալուպ, ատէլէթէն ֆիրար իթմիլէր, վէ տէրագատպ գալէյէ իւչ տէվլէթին ատանմաղը չէքիլտի. վէ հէր տէվլէթատէն պիրէր ալայ ասքէր գարայա սևկ օրունուպ, մէմլէքէթին տրշարրսընա օրատու գուրտուլար։ Պուէնատէ կէմիլէրտէ չալընատն մուզիգ գալար վէ ասքէրին, հէր քէս քէնտի լիսանը իլէ արա արատա խոսիլամ չօգ եաղա սէտալէրի, թէփէտէն թէփէյէ գուպպէի տուտմանէ գատար ապս իտէրէք, տիւշմէնէ տէհշէթ վէ քէնտիլէրինէ շէվգ իւ մէսերրէթ հասըլ իտէրտի։ Պազը բիվայէթէ կէօրէ, կօվէրնաթոր քէնտինի մէտնէ տինտէ իսլգա իտէրլէր իսէ Ռուսիանընն Դրրմատա օլան հէր պիր ահվալինի պէյան իտէճէյինի վատ իթմիշ օլմաղլէ միւճիպինճէ միւտատէ օլունուպ, պու ատամատն խայրճա ֆայիտէլի մանիւմաթ ալընմրշ տրը տէնիյօր։ Տուէլը միւթթէֆիգէ ասանմասը Կէօզէվ լիմանընատա պէշ ալթը կէմի պրագատան սօղրա, եօլ վէրիլիպ էրթէսի բէնշէնէպէ կիւնիւ Կէօզէվտէն օն պէշ միլ ուզագ վէ Մէվսմթօքօլա էրրմի միլ եագընն Թուզլա նամ ուֆագ կէօլիւն աղզընա եագընն տէմիրլէյիպ, անիտէ ասքէրին իխրաճընա միւպաշէրէթ օլունուս։ Պիր կիւնիւն իշինտէ, էլլի պին նէֆէր փիատէ ասքէր գարայա այագ պասրպ, էսկի գալէ տէնիլէն մահալատէ չատրբլարը գուրտուլար, օ կէճէ հէմէն հէր կէմիտէն հաֆիֆ չարխա թօփլարը չզգարբլրպ, ասքէրին մուհաֆազասընա տրգգաթ օլունտու։ Պիւթթիւն կէճէ կէրբէք կէմիլերտէ վէ կէրբէք գարատա մէսերբէթ սէտալէրի էքսիք տէյիլ իտի. էրթէսի ճիւմա, ճիւմա էրթէսի վէ բաղար կիւնիւ ախշամատաք սէքիզ պին ամրը ասքէրի. վէ ամրարը վէ հաֆիֆ վէ աղրը թօփլար վէ կիւլլէ վէ խումպարալար, վէ միհիմմաթ վէ լէվազիմաթը սայիրէ պիսէլամէ գարայա չզգարբլրը, վէ պիր պէօյիք գաղա օրմայարագ քիմանէնին պուրնու գանամատը. պու պապտէ էհլը վուգուֆունն շահատէթի իւզրէ պու գատար ազ վագրթատա, պունճա ասքէրին պէօյէ նիզամ իլէ գարայա չզգմասը հէնիւզ կէօրիւլմիւշ վէ իշիտիլմիշ շէյ տէյիլ տիր։ Լյամը մէզկուրէտէ ասքէր, Թուզլա կէօլիւնիւն պէրի թէրաֆընատա գարայա չզգմագատա օլատուգլարը հալտէ, Ինկիլիզ ասանմասընատան պիր գաչ կէմի այրըլրպ, վէ Մէվսմթօքօլա օն միլ գատար եագրն Թուզլա չայընն ազզընա վարրպ, օրատա տախի պիր եալանատան մանավրա չէվիրէրէք, կէօյա ասքէրի օրայա տէօքէճէքլէր կիպի, սանատալարա ասքէր պինտիրիպ գարայա կէօնտէրմէք վէ քիւլլի իթթիֆաք ամմագ կիպի հարէքէթլէրի վագը օլուպ, միւրատ հէմ Ռուսիանընն ասքէրինի օրթայա չզգարթմագ, վէ հէմ տախի շաշրթմագ օլուզուն թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Յոսքիրի միւթթէֆիգէ պու վէճհ իլէ Դրրմ սէվահիրինէ գատէմ պասպ, օրատու գուրտուգան սօղրա, ուսուլու հարպ իւզրէ էթրաֆա ֆրրգա ֆրրգա ատմը վէ շէշխանէճի պէօրիւքլէրի չզգարբլրպ Ռուսիանընն գուվվէյի ասքէրիյէսի քէշֆինէ մուպաշէրէթ օլունմուշտուր, պու քէշֆատ, իպթիտա մէզքիւր Թուզլատան օն միլ գատար ուզագտա, սէքիզ պին նէֆէր Ռուսիա ասքէրի միւշահէտէ գրրնմրշ տրը։ Վէ պու ասքէր, Սիմֆէրօբօլ (1) տէնիլէն պէօյիք շէհրտէ մէմուլ օլան Ռուսիա օրատուսունուն չարխա ասքէրի օլտուզու Թախմին դրրնմրշ տրը։ Պունատան մատատա Մէվսմթօքօլա տէօրթ միլ եագրն պիր թէփէտէ երրմի իքի պին Ռուսիա ասքէրի տատա միւշահէտէ օլունմուշտուր։ Թէքրար էէվմը մէզքիւրատ, Մէվսմթօքօլատան Սիմֆէրօբօլա կիթմէքատ օլան պիր թաթար տախի էլէ կէչիպ, համիլ օլտուզու Թահրիրատը բէսմիյէտէն, Մէվսմթօք օլատա եալընդզ գրրգ պէշ պին մուհաֆազա ասքէրի պուլունտուզու վէ գօլէրատան ասքէր վէ ահալի երրմի պէշ պին քիշի թէլէֆ օլտուզու աղնաշրմրշ տրը։

Սէպտէմբէրին պէշինճի բաղար կիւնիւ, Յոսքիրի միւթթէֆիգէ գարաղլարը Մէվսմթօքօլա օն իքի միլ եագընատա պիր պէյլիք պարիսատա վուրուպ զապթ իթմիշլեր, վէ իւչ տէօրտ գազագ էլէ տիւշիւպ գուսուրու գաչմրշ իսէ տէ թէրաֆէյնատէն քիմսէ էօլմէմիշ տիր։ Պու պարհանատան իւչ եիւզ չուվալ ուն, իքի եիւզ էլլի սրրզը, էլլի գատար մէյքիւլամ եիւքլիւ արապա, հասրրզը 45 պին քիշինին ալթը կիւնլիւք թայէֆինի ասքէրի միւթթէֆիգէնին էլինէ տիւշմիւշ տիր։

Դրրմ ահալիսի, ասքէրի միւթ-

(1) Սիմֆէրօբօլ շէհրի Դրրմին օրթա եէրինտէ պիր պաղչէլիք արասընատա օլուպ, 1500 սէնէսինտէ միճէտտէն թամարբարատան էարբարագ Ագ Մեճիտ վէ Պաղչէ սէրայ տախի թէսմիյէ օլունմուշ տուր։ Վէ Սարզար Նէհրի իւզերինտէ տիր, շիմտիլէրատ օն իքի պինէ եագրն սէքէնէսի վար, պիր պէօյիք քիլիսէսի, Կօվէրնաթոր սէրայը գրշա վէ ապիր ճէսմ միրի էպիսէրի վար իսէ տէ էթրաֆինատա գազէ տիվարը եօգ տուր։

(1) Կէօզէվ շէհրի Սօգոքճա Գաղլօֆ. վէ Բում վէ ախէր լիմանարատա Եէսխանօրէա թէսմիսէ գրրնմրշ տրը։ Իշերիտէ Գրրմին մագարրը հիւքիմէթի օլան Սիմֆէրօբօլատան (Ագ Մէճիտ) գրրգ միլ, վէ Մէվսմթօքօլատան օրտուզ պէշ միլ էթրաֆը գազէ տիվարը չէվրիմշ պիր շէհիր տիր։ օն, օն իքի պին նուֆուսու վար, մէթին ճամի վէ քիլիսէլերի վար. լիմանը քիւշիւք իսէ տէ, թիճարէթի զայէթ պէօյիք տիր։ Վէ Գրրմին մահգէնի կիպի տիր։ Վէ Սինրգատան կիւնիւնատէ միւճէտտէն եարբլրպ, թամարարարին վագթընատա Ադատալը իւ էլ պէօյիք վէ ճէսմ թիճարէթի մահալի իսի։ Ռուսիալար պու շէհրի խրթիտա 1726 տա թաթարլարատան ալրպ վէ կէրի վէրիպ, պատէհու 1771 տէ թէքրիմէն ալարլար։

Պատէհու ասքիրի միւթթէֆիգէտէն, շէհրին Կօվէրնաթորունա պիր միրալայ կէօնտէրիլիպ թէսլիմ օրմասընը թէքլիֆ իյլէմիքտէ, Կօվէրնաթոր միւմանատի իթմէյէրէք տէրագատպ թէսլիմ օլուպ, Ռուսիանընն ասղուզ եիւզ գատար մուհաֆազա ասքէրի թօփլարատան ալապիլտիքլէրի գատարընը ալուպ, ատէլէթէն ֆիրար իթմիլէր, վէ տէրագատպ գալէյէ իւչ տէվլէթին ատանմաղը չէքիլտի. վէ հէր տէվլէթատէն պիրէր ալայ ասքէր գարայա սևկ օրունուպ, մէմլէքէթին տրշարրսընա օրատու գուրտուլար։ Պուէնատէ կէմիլերտէ չալընատն մուզիգ գալար վէ ասքէրին, հէր քէս քէնտի լիսանը իլէ արա արատա խոսիլամ չօգ եաղա սէտալէրի, թէփէտէն թէփէյէ գուպպէի տուտմանէ գատար ապս իտէրէք, տիւշմէնէ տէհշէթ վէ քէնտիլէրինէ շէվգ իւ մէսերրէթ հասըլ իտէրտի։ Պազը բիվայէթէ կէօրէ, կօվէրնաթոր քէնտինի մէտնէ տինտէ իսլգա իտէրլէր իսէ Ռուսիանընն Դրրմատա օլան հէր պիր ահվալինի պէյան իտէճէյինի վատ իթմիշ օլմաղլէ միւճիպինճէ միւտատէ օլունուպ, պու ատամատն խայրճա ֆայիտէլի մանիւմաթ ալընմրշ տրը տէնիյօր։ Տուէլը միւթթէֆիգէ ասանմասը Կէօզէվ լիմանընատա պէշ ալթը կէմի պրագատան սօղրա, եօլ վէրիլիպ էրթէսի բէնշէնէպէ կիւնիւ Կէօզէվտէն օն պէշ միլ ուզագ վէ Մէվսմթօքօլա էրրմի միլ եագընն Թուզլա նամ ուֆագ կէօլիւն աղզընա եագընն տէմիրլէյիպ, անիտէ ասքէրին իխրաճընա միւպաշէրէթ օլունուս։ Պիր կիւնիւն իշինտէ, էլլի պին նէֆէր փիատէ ասքէր գարայա այագ պասրպ, էսկի գալէ տէնիլէն մահալատէ չատրբլարը գուրտուլար, օ կէճէ հէմէն հէր կէմիտէն հաֆիֆ չարխա թօփլարը չզգարբլրպ, ասքէրին մուհաֆազասընա տրգգաթ օլունտու։ Պիւթթիւն կէճէ կէրբէք կէմիլերտէ վէ կէրբէք գարատա մէսերբէթ սէտալէրի էքսիք տէյիլ իտի. էրթէսի ճիւմա, ճիւմա էրթէսի վէ բաղար կիւնիւ ախշամատաք սէքիզ պին ամրը ասքէրի. վէ ամրարը վէ հաֆիֆ վէ աղրը թօփլար վէ կիւլլէ վէ խումպարալար, վէ միհիմմաթ վէ լէվազիմաթը սայիրէ պիսէլամէ գարայա չզգարբլրը, վէ պիր պէօյիք գաղա օրմայարագ քիմանէնին պուրնու գանամատը. պու պապտէ էհլը վուգուֆունն շահատէթի իւզրէ պու գատար ազ վագրթատա, պունճա ասքէրին պէօյէ նիզամ իլէ գարայա չզգմասը հէնիւզ կէօրիւլմիւշ վէ իշիտիլմիշ շէյ տէյիլ տիր։ Լյամը մէզկուրէտէ ասքէր, Թուզլա կէօլիւնիւն պէրի թէրաֆընատա գարայա չզգմագատա օլատուգլարը հալտէ, Ինկիլիզ ասանմասընատան պիր գաչ կէմի այրըլրպ, վէ Մէվսմթօքօլա օն միլ գատար եագրն Թուզլա չայընն ազզընա վարրպ, օրատա տախի պիր եալանատան մանավրա չէվիրէրէք, կէօյա ասքէրի օրայա տէօքէճէքլէր կիպի, սանատալարա ասքէր պինտիրիպ գարայա կէօնտէրմէք վէ քիւլլի իթթիֆաք ամմագ կիպի հարէքէթլէրի վագը օլուպ, միւրատ հէմ Ռուսիանընն ասքէրինի օրթայա չզգարթմագ, վէ հէմ տախի շաշրթմագ օլուզուն թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Յոսքիրի միւթթէֆիգէ պու վէճհ իլէ Դրրմ սէվահիրինէ գատէմ պասպ, օրատու գուրտուգան սօղրա, ուսուլու հարպ իւզրէ էթրաֆա ֆրրգա ֆրրգա ատմը վէ շէշխանէճի պէօրիւքլէրի չզգարբլրպ Ռուսիանընն գուվվէյի ասքէրիյէսի քէշֆինէ մուպաշէրէթ օլունմուշտուր, պու քէշֆատ, իպթիտա մէզքիւր Թուզլատան օն միլ գատար ուզագտա, սէքիզ պին նէֆէր Ռուսիա ասքէրի միւշահէտէ գրրնմրշ տրը։ Վէ պու ասքէր, Սիմֆէրօբօլ (1) տէնիլէն պէօյիք շէհրտէ մէմուլ օլան Ռուսիա օրատուսունուն չարխա ասքէրի օլտուզու Թախմին դրրնմրշ տրը։ Պունատան մատատա Մէվսմթօքօլա տէօրթ միլ եագրն պիր թէփէտէ երրմի իքի պին Ռուսիա ասքէրի տատա միւշահէտէ օլունմուշտուր։ Թէքրար էէվմը մէզքիւրատ, Մէվսմթօքօլատան Սիմֆէրօբօլա կիթմէքատ օլան պիր թաթար տախի էլէ կէչիպ, համիլ օլտուզու Թահրիրատը բէսմիյէտէն, Մէվսմթօք օլատա եալընդզ գրրգ պէշ պին մուհաֆազա ասքէրի պուլունտուզու վէ գօլէրատան ասքէր վէ ահալի երրմի պէշ պին քիշի թէլէֆ օլտուզու աղնաշրմրշ տրը։

Սէպտէմբէրին պէշինճի բաղար կիւնիւ, Յոսքիրի միւթթէֆիգէ գարաղլարը Մէվսմթօքօլա օն իքի միլ եագընատա պիր պէյլիք պարիսատա վուրուպ զապթ իթմիշլեր, վէ իւչ տէօրտ գազագ էլէ տիւշիւպ գուսուրու գաչմրշ իսէ տէ թէրաֆէյնատէն քիմսէ էօլմէմիշ տիր։ Պու պարհանատան իւչ եիւզ չուվալ ուն, իքի եիւզ էլլի սրրզը, էլլի գատար մէյքիւլամ եիւքլիւ արապա, հասրրզը 45 պին քիշինին ալթը կիւնլիւք թայէֆինի ասքէրի միւթթէֆիգէնին էլինէ տիւշմիւշ տիր։

Դրրմ ահալիսի, ասքէրի միւթ-

(1) Սիմֆէրօբօլ շէհրի Դրրմին օրթա եէրինտէ պիր պաղչէլիք արասընատա օլուպ, 1500 սէնէսինտէ միճէտտէն թամարարարատան էարբարագ Ագ Մեճիտ վէ Պաղչէ սէրայ տախի թէսմիյէ օլունմուշ տուր։ Վէ Սարզար Նէհրի իւզերինտէ տիր, շիմտիլէրատ օն իքի պինէ եագրն սէքէնէսի վար, պիր պէօյիք քիլիսէսի, Կօվէրնաթոր սէրայը գրշա վէ ապիր ճէսմ միրի էպիսէրի վար իսէ տէ էթրաֆինատա գազէ տիվարը եօգ տուր։

թէֆիգէյի մէմուրէն գապուլ իսթիպ խուսուսիյէ ասքիրի մէրգուսմէ ալտրդլարը էյին ագճէսինի թէմիզ ալթուն իլէ էտա իմմէքատ օլուպ, Ռուսիա ասքէրինատն ասլա պու մագուլէ տիպու իմա կէօրմէ տիքլէրինատն, քէմալը մէմուրէնէթլէրինէ միւճիպ օրարագ, օրտույա, էմ, թէրէ եաղը, մէյմի վէ հէր նէ վի մէյքիւլամը եաղարմագատա պուլունմուշ տուրբար։

Մէվսմի սօն պահար իլէրիյէ մէքատ օլուպ, ասքիրի միւթթէֆիգէնին ուզուն միւտատէթ աչզգտա գալմաը թէճվիզ օլունմասընատան պիր թէրաֆատան ասքէրէ պիր իքի կիւն բահատ վէրիլիպ, վէ պիր թէրաֆատան տախի Մէվսմթօքօլուն վէ ճիվարընին իսթիհքեամատը վէ գուվվէի ասքէրիյէսի թահգիգ գրլընարագ եիրմի իքի պին ասքէր Մէվսմթօքօլատան տէօրթ տահատ պէրի թէրաֆատա Դանճա (Թաչա) չային քէնարընատա պուլունտուզու, վէ օրայա իսթիհքեամատ վէրիլտի, վէ գրրգ պէշ պին ասքէր տախի Մէվսմթօքօլ իչինտէ, վէ եիրմի պին գատար տախի Մէվսմթօքօլուն էօթէ թէրաֆընատա պուլունարագ ճէմատն սէքսէն ասղատան պին ասքէր պուլունտուզու, վէ Ռուսիա ասանմասը կէմիլերինատն տախի վաֆիր թօփլար չզգարարբլրպ Մէվսմթօքօլուն գարա թէրաֆընա խսթիհքեամ վէրիլմիշ օլուզու խաթիրարար գրլընմրշ տրը։

Ռումի սէպտէմբէրին 7 ինճի կիւնիւ, տուէլի միւթթէֆիգէ ասքէրի օրատայա իհթիյաթ ասքէրիյէ պէրատէր մէզքիւր Թուզլա նամ մահալատէ պրագրպ, քէնարլէրի Դանճա չային խսթիհքեամատը վէ ասքէրի իւզերինէ եիւրիւմէյէ պաշլարարար, վէ Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ, վէ Օսմանլը ասանմալարընատան տախի պիրէր ֆրրգա կէմի, տէնիզատն տախի մէզքիւր խսթիհքեամատը տէօյմէք իւզրէ ասարիրի մէրգուսմէյէ բիֆագէթ իթմէյէր։ Տիւնքի կիւնէտէք կէլէն հավատիսէր պուրատա գալրպ պունատան պէօյէ միւթէնա պիր հավատիս զուհուր իթմէյի հալտէ, վարագոյը մախսուսէ իլէ պիրտիրիլէճէք տիր։ Տուէլը միւթթէֆիգէ ասքէրի իլերիլէ տիքճէ, Ռուսիալրընը քէօյերի վէ քասաբալարը աթէշէ վէրիպ կէրի չէքիլմէքատ պուլունմուշտուր, վէ պու խասէրի կէթիրէն վաբօրուն գալգարրը հալտէ, աթէշէր էօթէճէն պէրիտէն միւշահէտէ օլունմուշտուր։ Պատէհու ասանմայը միւթթէֆիգէտէն պիր մրգատրը տէր ագապ Վարնայա կէօնտէրիլիպ պագի գալան միհիմմաթը եիւքլէնմէքատ վէ պիր մրգատրը տախի Պուրկազա կէօնտէրիլէրէք Ֆրանսըզ ատթլրարընը եիւքլէնմէքատ, վէ եէտի սէքիզ վաբօր տախի ասիթանէյէ կէլիպ, պազը ասքէր, միհիմմաթ, վէ քէօմիւր ուրարագ սէրիան մահալը մուհարէպէյէ ազիմէթ իթմէքատ պուլունմուշ տուրբար։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՎՆԵՊԻՑԻ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ։ 6 Սեպտեմբեր. Թայմը զգէթասընտա շու վէճհիլ մուհարբէր տիր։ Սէվասթօփօլա նէ գատար չապուգ կիտիլսէ օ գատար ալա օլուբ. վագտա կէրէք ապէրի գարայա չըգարմագտա, կէրէք մուհաբէտ, վէ կէրէք օրտուենուն ապայը հարպ մուամէլսթընտա իսայը զահմէթլէր չէքիլիպ թէլէֆէր տատի վագի օլաճագ իսէ տէ, պօշտուբ տուզումուզ վագթ չէքիլէն կէ օնիւլ ազապը տա պուենտան նօգսան տէյիլ տիր։ Ա է ինի սիւրէթտէ տատի չէքիլէն մինէթ պիր իսէ տէ, ճէնկտէ ֆիլտուհաթլէ հիչ օլմազտա ապէրին զարէթ իւ ճէտարէթինէ խալէլ կէլէմէզ։ Իշ հասըլ մուհարէպէնին պաշլանմասընա օ գատար պէօյիք սէպպէր վար տրը քի պիր սաաթ ֆէվիթ իմմէք ճայիզ օլամազ։ Ամէսիմին ի էրիլէմէսի, ապէրին սրհհէթի. Իւրոբանրն պէքլէյիշի, օրտուլարրն հիսեէթի, ճիւմէսի պիր ան էվվէլ մուհարէպէնին պաշլանմասընա լուզում կէօսթէրիր։ Ամէսթօփօլան իսթիհբեամաթը, թէվֆիգուբ վէ շէօհրէթինէ մութապրդ կէլմիշ իսէ տէ, ճէնէրալարրմրզ պուՆլարը եագընտան քէշֆ իմթիքտէ տատի զիատէ պիր գօրգու վէ թէլաշայա կիրիֆթար օլմամրշլար տրը։ Պօմարսունտատի մուհարէպէ բէք ֆայէսիզ օլմասը։ Կրանիթ թաշլարտան եաբըլան գալէլէր հէր նէ մէրթէպէ էօրֆիւլիւ կէօրիւնիւրսէ տէ, կիւլլէ զարպընտան գուրթուլամայաճագլարը պու ճէնկտէ իսպաթ օլմուշտուր։ Տօնանմայը միթթէֆիգ թօփլարը, եագընտա գարա տէնիզտէ տատի պունա շահատէթ իտէճէք տիրլէր, վէ շուրաար տատի ունութուլմամաղը տրը քի, պու ճէնկտէ Ռուսիանրն հէր թէրաֆընտա, գուվվէթի հէր նէ մէրթէպէտէ թախմին վէ իթիպար օլունմուշ իսէ, տայիմա օնտան աշաղը վէ էտնա մէրթէպէտէ օլտուղու իսպաթ գըլընմրշ տրը։

— Օտէսսա ճիվարընտա գարայա օթուրան, Թայմը նամ Ինկիլիզ վաբօրունուն իքինճի գապտանը Իէրրի Օնտրատէ տիվանը հարպտէ մուհաքէմէ օլունտուգտա. բէտերինին վաֆիր խըզմէթլէրի հիւրմէթինէ տաղը վէրիմիշ իսէ տէ, Ինկիլիզ ուօնանմասը զապիթլսինտէն թարտ օլունմուշտուր։ Պու գարար ահալի պէյնինտէ մագպուլ օլմասընան, վէ գարշը կէլմէք տատի միւմքին օլամատրզընտան, ահալի տէֆթէր կէզուրէրէք գապտանը մէզքիւրէ պիր թէսէլի օլմագ իւզրէ քիւլլի ագճէ թօփլայրզպ քէնտինէ թէսլիմ իթմիշտիրլէր։

— Պու էտնատէ քեահատ աշըրը պահալը օլտուզունտան Օնտրա զաէթալարընրն պէհէր վարագասընա մնար վէ օն իքիշէր բարա տահա զամմ օլմուշ տուր։

— Ամէրը Ինկիլիզ ապէրինին ունիւ օրմալարը պու էտնատէ պիթիթիւն պիթիթիւնէ տէյիշտիրիլիպ, տահա պիր հիւանլիս սիւրէթէ վազ օլունմուշ օլմազիլէ, նումունէլէրի գրաֆիյա կէօսթէրիլէրէք թէպտիլինէ պաշլանմրշ տրը։

— Շարգտա պուլունան Ինկիլիզ ապէրինտէն գաթսալք մէզհէպինտէ օլանլարրն իքի նէֆէր բարասարը զայէթ ազ կէլտիրմէսէն, իւչ միւթէպէր բարաս տահա կէօնտէրիլմիշտիր, պունլարրն խարճրահլարրընը վէ մէսարիֆաթը սայիրէսինի Ռօնէթ Շրիւզպիւյի ճէնապէրի քէնտի պէտէնինտէն վէրմիշ տիր։

— Օնտրա 30 աղոս։ Շարգ մէսէլէսինտէն տօրայը Ինկիլիզ վարիսաթընա պիր սէքթէ կէլմէմիշ օլտուզունան վէ տէվլէթին սէքիզ եիւզ միլիոն լիրա էսքի պօրճունա վերիլէն սէնէվի 27 պուչուգ միլիոն ֆայիզ, թէրթիպաթը սապզգէ իլէ 24 միլիոնա էնտիրիլմիշ օլմազ իլէ, կէրէք պունտան ֆազլա գալան իւչ պուչուք միլիոն վէ կէրէք սայրը իրատարատան հասրլ օլան ալթը պուչուք միլիոն պիր եերէ կէլէրէք, սէնէտէ օն միլիոն լիրա թահսիլ օլունտա, Ինկիլթէրրանրն գատիմի վէրկիսինէ պիր շէյ զամմ իթմէք լազըմ կէլմէյիպ, անճագ վերկի թէնգիլ օլաճագ իքէն օլմամասը լազըմ կէլէճէք տիր։ Ա է մալիէ նազըրընրն թագրիրի իւզրէ օն իւչ սէնէ գատար պու մինվալ իւզրէ հարէքէթ օլունապիլէճէյինտէն, սէնէտէ օնար միլիոն լիրատան, եիւզ օթուզ միլիոն լիրա սարֆ օլունտուղու հալտէ, խազինէ եինէ պու կիւնքի հէյէթինտէ պուլունաճաղը խապերի նէշր օլունարագ ճիւմլէնին իթմինանը գալպինէ միճիպ օլմուշ տուր։

— Ինտրատա տատի գօլէրա իլէթի զուհուր իթմիշ օլմազիլէ սեպտեմբեր 2 թարիխսէ շու վէճհ իլէ եազըլը տրը. պու հաֆթա Ինտրատա 2039 քիշի էօլմիւշ տիւր. 847 սի գօլէրատան օլարագ. կէչէն հաֆթա 1833 քիշի էօլիպ 729 ու գօլէրատան ըտը։ Տէմէք քի գօլէրա իլլէթի հէնիւզ արթմագտա տրը. իլլէթը մէզպուրէ զուհուրինտէն պէրիա գօլէրատան ճէման 2783 քիշի էօլմիւշ տիւր քի ահալի իւզէրինէ պինտէ պիրի տէմէք կիպի տիր։

— 1852 տէ, պիւթիւն Ինկիլթէրրա ահալիսի Իրլանտատան մատտա 18 միլիոն նուֆուսա եագբն օլուպ, 407 պին 138 քիշի էօլմիւշ տիւր. 207 պին գըրգ ֆէքիսի էլքէք, վէ 200 պին 96 սը գարը օլարագ։ Պու ճիհէթլէ սէնէտէ 44 ատամտա պիրի էօլմիւշ տէմէք օլուր։ Ին ջօգ էօլէթ վագթը, դեկտեմբերին սօնունտան ապրիլին իպթիտասընա գատար տրը։ Ին ազ էօլէթ վագթը, հոկտեմբերին 1 ինտէն դեկտեմբերին սօնունա գատար տրը. վէ էն ջօգ էօլէթ զարպ թէրաֆընտա վագի օլուպ, էյալէթլէրատէ 35 տէ պիրի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Այզքիւր 1852 սէնէսինտէ, պիւթիւն Ինկիլթէրրատա, 158 պին եէտի եիւզ ալթմըշ էքի քիշի էվէնմիշ տիր. վէ 523 պին ազգուզ եիւզ ազգատան չօճուգ ազմուշ օլատուզունտան, 216 պին 852 նուֆուս արթմրշ օլտուզու աշկիքեար տրը։

— Ինտրա. 4 սեպտեմբեր։ Գրաֆիչա ճէնապէրինին միւթէպէր թաթարլարընտան պիրիսի իլլէ. Ամիթանէտ միւգիմ Ինկիլիզ էլչիսի Ինտրա Էգզիկֆ, խարիճիյէ նազրը Ինտրա Դէլարէնտրն թէրաֆընտան զայէթ միւհիմ թահրիրաթ կէօնտէրիլմիշ տիր.

ՖՐԱՆՍԱ։ Իմբէրաթորիչա Ինժէնի հէնիւզ Սպանիա հիւտիւտինտէ Պարիչին տէնիզ համամլարընտա օլուպ. սեպտեմբեր 5 տէ պիր վաբօր իլէ Ամուր նէհրի ազզընա գատար սէյրան վէ թէֆէրրիւճէ չըգըպ. ս միւֆէրրիհ վէ տիլբիւշա մահալլէրին սէյր իւ թամաշասը իֆրատ մահպուղնէթինի միւճիպ օլմուշ տուր։ Ա է քէնտիսի քէմալը սըհհաթ իւ աֆիյէթտէ օլուպ, օն պէշ կիւնտէն ագտմ Փարիսէ ավէթ իտէճէյի մէմուլ տէյիլ տիր։

Բարիս 6 սեպտեմբեր։ Ֆրանսըզ տէվլէթինին մուախարէն իսթիգրազ իթմէսի իքի եիւզ միլիոն ֆրանգա ալթը այ վատտէ վէրիլմիշ իսէ տէ ագճէի բէշին վէրէն օլտուզու հալտէ սէնէվի եիւզտէ տէօրթ իգրամ օլունաճաղը տատի իլան օլունմուշ տուր։

ԱՒՍԹՐԻԱ։ Ռուսիանրն մալիւմ օլան թէքլիֆլէրէ ըստոտ իլէ վերտիի ճէվապ ըտամէն Ա իէնիատա մալիւմ օլտուգտան սօղրա, քէյֆիէթ պա միւղէք. քէրէ պէօյիք տէվլէթլէրէ թագտիմ օլունուպ, հէմ օնլարրն բէյի սիվալ օլունմուշ. վէ հէմ Ամսթրիանրն բէյի պէյան գրլընմրշ, վէ Ռուսիանրն պուվէճհիլէ ըստոտ իլէ ճէվապ վերմէսի Ամսթրիա տէվլէթի նէզտինտէ շիմաիլք իլանը հարպ սայրըմայաճաղը աղնաշրմրշ իսէ տէ, Ամսթրիա տէվլէթի Իրուսիա իլէ օլան ահանամէսի ահքեամինը թամամի իտիպ, վէ ահտնամայը մէզքիւրէ գուվվէթ վերէրէք վէ պիւթիւն ալամանիա մուավէնէթինի իսթիսհապ իտէրէք միւսալէհ հէշարթլարընրն երինէ Ռուսիա տէվլէթի նէզտինտէ գապուլ օլունմասընա հէր հալտէ սայ իւ իգտամ իտէճէյի տատի ըէսմէն իլան օլունմուշ տուր։

— Ամսթրիա տէվլէթինին բօլէթիգասը իւզերինէ Ա իէնիատան տահա մուֆասսալ օլարագ, վէ 5 սեպտեմբեր թարիխսէ շու վէճհիլէ եազըլը տրը։ Ռուսիա տէվլէթի, վասը իւզերինէ Ուլահ պուզտանտան ջըգտրգտան սօղրա, արթըգ Ամսթրիանրն Ռուսիա իլէ ճէնկ իթմէյէ հիչ վէսիլէսի գալմամաղ. խուսուսա Ռուսիա տէվլէթի եէնիտէն ուլահ պուզտանա կիրճէք պիր հարէքէթտէ պուլունմատրգճա։ Ա ագտա Ամսթրիա տէվլէթի միւսալէհէ շարթլարը հագգընտա Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ իլէ պիրլէշմիշ տիր, անճագ օ շարթլարը սիւլահ գուվվէթի իլէ Ռուսիայա իճրա իթմէրմէք իչինն ճէնկ իթմէյի տատի թահիւտ իթմէմիշ տիր։ Պիր տէ օ միւսալէհէյէ շարթ պէյան օլունան շէյլէրի, հէր նէ գատար Ռուսիա գապուլ իթմէմիշ իսէ տէ, թապիաթը մասլահաթէյ իշ եէրինի պուլմուշ տուր։ Ամվէլա պիր քէրէ, ճէնկ իլէ տէյիլ իսէ տէ Ամսթրիանրն միւտաֆէյէսի իլէ Ուլահ պուզտան էյալէթլէրի, Ռուսիա հիւքիւմէթինտէն գուրթուլմուշ տուր։ Ամրիա Փէվլէրի օրպա էմինէֆի Ամէրի Մեվգիլէրի հիւ պիր հալ վէ վէրիլէ իլէ Ռէր× իտէմէ։ Ամանիէն Ռուսիա տէվլէթինին պու էտնատէ թէպտայը տէվլէթտէն օլան մէզհէպտաշլարընա հիչ պիր հիմայէթի գալմամըշտր։ Ամալիսէն Պարա տէնիզտէ Ռուսիանրն հիւքիւմէթի մատտամ օլմուշ տուր. վէ նիհայէթ Թունանրն ալթ թէրաֆընրն թիճարէթի տատի, հէմէն թէքմիլ սերպէսթիէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ քիպի տիր։

Ռուսիա տէվլէթինին գայպ իթտիսի պու իմթիազաթ վէ մուհասսէնաթը ճէնկ գուվվէթի իլէ եէնիտէն էտինմէսի իհթիմալը տէյիլ տիր։ Շիմտի իշ թապիաթը մասլահաթտէն մէվճուտ օլան շէյի, ահանամ իլէ տատի Ռուսիայա գապուլ իթտիրմէյէ գարմրշ տրը. պունա տա էն պէօյիք գուվվէթ, Ռուսիանրն վէ պիւթիւն Ամման հիւքիւմէթլէրինին պու շարթլարը զայէթ մագպուլվէ միւթէպէր թուլմասը տրը։ Պու շարթլար կէրէք Ամանրն վէ կէրէք սայրը քեաֆֆէի Ռուրբա տէվլէթլէրինին մէնֆաաթընը իլթիզամ իտէճէք շէյլէր օլմազլէ, Ամսթրիա տէվլէթի պու թէքլիֆլէրի Ռուսիայա գապուլ իթտիրմէյէ տայիմա ճահտ իւ իգտամ իտէճէք օլուպ, էօթէտտէ քէնտի մէմալիքինին թէմմամէթի տատի, կէրէք Ռուսիա, վէ կէրէք սայրը ալամանն հիւքիւմէթլէրի իլէ միւնագիտ օլան ահանամէլէրի իլէ թէմին վէ թէքիտ գըլընմրշ օլմազլէ, պու էմնիէթլէ Ամսթրիա տէվլէթինին տայիմա սիլահ էլինտէ օլարագ միւսալէհէյէ թէվասսիւթ իթմէյէ սէլահիէթի օլաճաղը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

— Ուլահ հուտուտինտէ պուլունան Ամսթրիա ապէրինին իքինճի սէրասքէրի, վէ Ամսթրիա իմբէրաթորունուն ամճաղատէսի. Ռրէնս Ամպէրթ, Պուդաբէշտին թէրաֆընտա աղը հիւմայա եաթրը, էօլմէք տէրէճէսինէ վասլ օլմուշ, վէ մէզհէպճէ պօրճլարընը տատի թէքմիլ իթմիշ իսէ տէ, սօն հավատասթէ նազարէն պազը էյի նիշանէլէր կէօրիւնմէյէ պաշլամրշ օլտուզու տատի իշլիմիշ տիր։

— Ա իէնիա 6 սեպտեմբեր. Ամսթրիա հիւքիւմէթի թէրաֆընտան, կէօնիւլիւ իմզա իլէ մանթըպ օլուն պէշ եիւզ միլիոն ֆլորինէք, իսթիգրազը ակ օրթ եիւզ օթուզ ակ օրթ միլիոնու պու ունէտէք իմզալանըպ, ագճէլերի թահսիլ օլունմուշտուր։

— Ա իէնիատա Ռուսիա էլչիսի պուլունան Իրէնս Կորչագօֆ օթուրտուզու սերասքը գըշլըգ իշլին տատի եէնիտէն քիրալամրշ տրը։ Ռուսալըրը հէյնի հաճէթտէ Օտէսսա, Ռէնի վէ սայրը շէհրլերի եագմագ իւզրէ թէտարիքեաթ կէօրիւպ, ատթէշ սէօնտիւրէճէք թուլըմպա վէ սայիրէյի քեամիլէն գըրըպ բարալամըշլար տրը։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Ֆրանգֆօրթ 8. սեպտեմբեր. Ա իրթէմպէրկին ըէսմի զազէթասընտա շու վէճհիլէ եազըլը տրը։ Պու կիւն Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրինտէն, միւսթաճէլ օլարագ իքի միւզէքքերէ կէլտի Ռուսիա տէվլէթինէ, պու էվրագը ըէսմիկ իլլէ, Ռուսիա տէվլէթի, Շարգ մէսէլէսինտէ ֆիքրինի աշկիքեար պէյան իթմէյէ մէզքիւրէ իքի զարպ հիւքիւմէթլէրի թէրաֆընտան տավէթ օլունմուշ տուր։ Ա է Ֆրանսըզն միւզէքքերէսի նազիքեանէ եազըլմրշ իսէ տէ, Ինկիլիզինքի պիր ազ տօգանրգլաճա օլտուզու իշլիմիշ տիր։

— Պուզտան պէյի Կիգանրն եէկենի Ռրէնս Կիգա, օն տօգուզ եաշընտա օլարագ վէֆաթ իտիպ, պէօյիք զինէթլէ. վէ պիւթիւն Օսմանը սէֆարէթի թագրմը հազըր օլարագ Պէրլինտէ տէֆն օլունմուշ տուր։

ՐՈՒՍԻԱ։ Ամլաֆրա. ազոսթոսուն եերմի պէշինտէ, Ամթրօպուլրտա պիր շէտիա եանկրն զուհուր իտիպ, քեարկիր վէ ախշագ իքի եիւզտէն միւթէճավուզ իտանէ եանի պիւթիւն Ամարվա մահալլէսի միւհիթէրէգ օլմուշտուր։ Ամպինէի միրիէյէ, վէ նուֆուսա պիր քէտեր օլմամրշտր։ Ռուսիանրն Ամլիս զազէթասընտա շու վէճհիլէ եազըլըտրը։ Ամանան էվէրին պիրիսի եէնի եաբըլմագտա օլուպ, իսկէլէ տիրէկլերի թէքմիլէն եանմրշ իսէ տէ, էն ուճտա օլան պիր պէօյիք տիրէյին եալընրզ ալթ թէրաֆը եանրպ, իւսթիւ գուրթուլմուշ, վէ թիւթիւնտէն պիլէ սիսհլանմամրշ. սէպպի արանտրգտա օ տիրէյին թէփէսինտէ պիր Խաչ[1] ալամէթի պուլունտուղու թէպէյէիւն իթմիշ տիր։ Ամրթըգ պունուն իւզերինէ հիչ պիր մանա հիչ պիր միւթալաա լազըմ տէյիլ տիր տէր մէզքիւր բօլիս զազէթասը, հէր պիր շէյ եանրպ թուրթուշուպ. եալընրզ խաչա ատթէշ տօգունամամրշ տրը։

— Օտէսսա. 25 Ամգոսթոս։ Ինկիլիզին գարայա օթուրան Թայմը նամ վաբօրունուն, պաշտա վէ գըշտա օլան պէօյիք բէքան թօփլարը փէք չօգ զահմէթլէ սույուն ալթընտան ջըգարտրլըպ, Օտէսսայէ նագլ օլունտու, վէ եէնիտէն գունտագ եաբըլարագ, թէճրիպէսինէ մուպաշէրէթ օլունտու։ Պու թէճրիպէի սէյր իթմէք իւզրէ հատասրզ հիսապսրզ ճէմիէթ թօփրանմրշ ըտը. թօփուն պիրի իլէ եիրմի պէշ կիւլլէ ատթըտը

(1) Ռուսիատէ եէնի եաբրան խանէլէրին իքէլէմինին էն ուզուն տիրէյինէ խաչ տիքմէք ատէթ տիր։ Նէճէտէ աղաճ տալը տիքէրլէր։

տիկերի ալթընձը կիւլէտե բարալա-նըպ, բարչալարընտան իւչ ատամ էօ-լիւպ, ալթը ատամ եարալանը, վէ էյէր բարչալար հավայա չըգմայրպտա, իբի եանա տաղըմրշ օլայը եիւղէր-ձէ ատամ ապգալթանձաղընա շիւպ-հէ եօլուտա։

ՍՊԱՆԻԱ։ Սպանիա գրաղիչասընդն վալիտէսի հէր նէ գատար Իսրթէկիպ-տէ Լիզպան շէհրինէ գաչըպ գուրբ-թուլմուշ իսէ տէ, շու սօն վուգու-ալթըրատա տիւշիւյիւ խէլէձանտէն շուուրուանա խալէլ կելիպ կերէսի քիւ-պի խասթա վէ իւղերինտէ պաղը մէր-թէպէ թէձէնիւն ալամէթլէրի կէօ-բիւնմէյէ պաշլամըշ օլտուգու տաբի Պայօն ղալէթաօրնտա մուհարբէր տիր։

ՖԻԼԷՄԷՆԿ։ Ֆիլէմէնկին բարլա-մէնթօ մէձլիսլերի, գերալա վէքեա-լէթ իտէն պաշ վէքիլ մարիֆէթլի սեպտեմբեր տեօրթտէ գաբանըլըպ, թաթիլ իթմիշ տիրլեր։

— Ընսիթանէտե Ֆիլէմէնկ էլէիսի պուլունան պարան Մօլէրիւս Ֆիլե-մէնկէ ջաղըլըպ, Լօնտրա ոէֆարէ-թի միւսթէջարը Բօնթ Վ ան Օրիյ-լէն Վ ան Նիէվելթ, ասիթանէյէ Ֆի-լէմէնկ մասլահաթ կիւզարը թային պուլրալմուշտուր։

ՇԲԱԼԵՏ։ Պարպ հիւքիւմէթլերի հէր նէ գատար Ֆինլանտիա էյալէ-թինի Շբվէտէ վատ իտէրէք, Շբվէ-տին պի իթէրաֆլըգատան ջըգրպ, Նու-սիայա իլանը հարպ իթմէսինի Օս-գար գրալա թէքլիֆ իթմիշլէր իսէ տէ գրալը միւշարալէյհ հէնիզ թէ-էնին վէ թէրէտտիւտտէն գուրթու-լամայրպ գաթի պիր ձէվապ վերէմէ-միշ տիր։

Գրալը միւշարալէյհին փէտէրի. (Պէրնատոթ) վասիէթնամէսինտէ, Ֆինլանտիա հագգրնատա, Շբվէտէ ֆայիտէլի պիր շէյ տէյիլ տիր տէմիշ օլտուգունտան, ահալի հէր նէ գա-տար ֆէթհինէ թալիպ իսէ տէ, հիւ-քիւմէթ հէնիզ պու պապտէ պէօ-յիւք իհթիրազտա պուլունմուշ-տուր։ Պու հիսէէթէ նազարէն Շբ-վէտին հիչ օլմազտա պու սէնէլիք պի թէրաֆլըգատան գուրթուլամայաձաղը չիւպհէտէն միւսթէղնի տիր։

ՊԵԼՃԻԳԱ։ Պրուսելտէ էքմէքճի-լէր, նանը ազիզի հէմ պահալը վէ հէմ էքսիք վերրիքլերինտէն խայլըձա իհ-թիալ բէյտա օլմուշ իսէ տէ, քէյֆի-էթ բօլթիգաձա ձէսամէթ քէսպ իթմէյէրէք, բօլիս մարիֆէթի, վէ ա-սաքիրի նիզամկէ մուավէնէթի իլէ զարարսըզձա պասարբրմըշ տըր։

— Ֆրանսատա, Պուլօնեա օրտու-սունու սէյր իւ թամաշա իթմէքտէ օ-լան Պէլճիգա գրալը, վէ գրալզատէ-կեանը չիմոյէտէք Պրիւսէլէ ավտէթ իթմիշ օլտուգլարը ղազէթալերտէ մուհարբէր տիր։

ԵՈՒՆԱՆ։ Պու էսնատէ Յունա-նըն ահվալը տաբիլիյէսի տրգգաթա շայան պիր քէյֆիէթ տիր։ Պիր թէ-բաֆտան, եանի Յունարբա հիւքիւ-մէթլէրի թէրաֆընտան, ֆէվգ էլա-տէ էլչիյէր, բէսմի միւզէքքերէլեր, նասիհաթլար, էօթէ թէրաֆտան Յունան գրալընդն բարար վէ թէան-նիւտիւ, վիւքէլանդն մուխալիֆէթի վէ համագաթը պիրպիրինի գարշը-լայրպ. Յունան տէվլէթինէ խարա-պաթ եօլունու թուրթուրմագտա տրբրար։

Շիմոլքի Պավլէրա գրալը, Օ-թոն գրալընդն պէօյիւք պիրատէրի օլ-տուղունատան, Յունան հիւքիւմէթի հագգրնտա ֆէվգ էլ ղայէ սիյանէթ վէ հիմայէթ խպրաղ իթմէքտէ տիր։ Պու տէվլէթ թէրաֆընտան Ֆրան-սըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրինէ պիր գրթա միւզէքքերէ թագտիմ օլու-նուպ, կէրէք Յունան վիւքէլասընդն Իրիէտէ օլան Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ ասքէրինէ կիւվէնէրէք գրալա ձէպր իթմէքտէ օլտուգլարընտան, վէ կէրէք գրալընդն սատրգ վէ միւխլիս պէնտէլէ-րինի սերբայտան ջըգարարագ միւշա-բալէյհի եալընըզ պրագարգլարընտան շէքայէթ իթմիշ տիր։

Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի պու միւզէքքերէյէ ուզուն պիր վա-բագայ իլէ ձէվապ վերիպ, վէ Յու-նան հիւքիւմէթինին իհտասընտան պերիս պու էքի տէվլէթին Յունան-տան նէ գատար շէքեայէթ վէ թա-ձիզ էքլերի վար իսէ եկեան եկեան ֆայէ իտիւպ, էյէր Պավլէրա հիւ-քիւմէթի վագթը զէմանիյէ Յու-նանա խայրը վէ միւհասէր նասիհաթ-լար վերմիշ օլայը, Յունան գրա-լիէթի վէ հիւքիւմէթի պու հալէ տիւշմէզտի տէյիպ, պարէմ շիմոլ-լերտէ պիր միւթէպէր, վէ Օթոն գրալա տաբի սէօզիւնիւ սայրբրաձագ պիր մէմուր կէօնտէրիպ, Յունանդն տաբի պիրա զարաղ վէ պիրա իհթի-բաղ, սերիան զարպ հիւքիւմէթլէրի բօլթիգասընա տուխուլ իթմէսինէ հիմմէթ խլէմէսինի թէքլիֆ իթմիշ-լեր։

Պավլէրա տէվլէթի Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրինէն պու միւզէք-քերէսինէ ձէվապ վերիպ, քէնտիսի էօթէմէն պէրիս Յունան գրալընա խայրը նասիհաթ վերմէքտէն տիրիզ իթմէմիշ իսէ տէ, գրալիչանդն նու-ֆուզու տայիմա զալէպէ իտիւպ, պու նասիհաթլարը պօշա չըգարմըշ վէ նիչէ Պավլէրա էլչիլերի, մուհագ-գագ իսթիարլարընդն պօշա չըգարը-նը կէօրերէք իսթիֆա իթմիշ օլտու-գարընը պիլ պէյան պունատան պէօյէ տաբի նասիհաթտան պիր սէմերէ կէօրիւլէձէյի մէմուլ տէյիլ իսէ տէ, եէնէ մէզքիւր իքի տէվլէթին խաթ-րընա միւրվէթէն պիր մէմուրու միւ-թէպէր կէօնտէրմէյէ միւթահիւա պուլունմուշտուր։

Կէչէն մէճմատա իֆատէ օլուն-տուղու վէճհիլէ, պու մէմուրու միւթէպէր, միւսի Մավրէր (եաղնրշ օլարագ կէչէն մէճմատա Մավրէթ եաղըմրշ տըր). Ընթինայա վատ օ-լուպ գրալ իլէ միւքեալէմէյէ պաշ-լամըշ տըր։ Պու մէմուրիէթտէն միւ-բատա, գրալիչայը Յունանտան չըգար-մագ, ումուրու մալիյէյի պիր հիւսնիւ նիզամա բագթ իթմէք, վէ Յունան տէվլէթի բօլթիգասընը Յուրոբա բօ-լթիգասընա բագթ իթմէք կիպի չէյլէր օլտուղու աղնաչըլըյօր։ Պու-մայիլէյհ միւսիւ Մավրէր Յունան գրալէթինին իպթիտայը իհտասըն-տա Յունանտա պուլունուպ, օրատա Յունանդն չէրիսթ գանունլարընը թանզիմ իտէրէք խայը էսէրը հայրիէ պրագմըշ, վէ զաթէն տիրայէթքեար վէ էհլը վուգուֆ պիր քիմսէ օլտու-ղու ձիւմլէյէ մալիմ տիր։

Պունտան մատա, Յունան հիւ-քիւմէթի հէր տէվլէթէ պիրէր միւ-զէքքերէյը բէսմիյէ նէշը իտիւպ. շու սօն ֆէսատտէն տօլայը տէվլէթը ալիէնին մանթլուպ իթտիյի պէտէը զանը վէրէմէյէճէյինի տաբի պիլ-տիրմիշ օլմալընէ, Աբսթրիա տէվլէ-թի ձէվապ վերիպ, էյէր Յունան տէվլէթի բօլթիգասընը թէպտիլ ի-տիւպ տէ տուէլը զարպկէ թէվճ-ճիհինէ շայան պիր հարէքէթ կէօս-թէրիր իսէ, Աբսթրիա տէվլէթի տա-խի իհթիմալ տըր պու մանթլուպէ մուվաֆրգ բէյ վերէրէք, միւճիպին-ճէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ վէ Օսման-ը տէվլէթլէրինտէն տաբի քէյֆիէթի իլթիմաս իսէճէք տիր։

Պունճա ֆէլսքէթտէն Յունան գրալը Օթոն քէնտինէ կէլէճէք եէր-տէ բարար վէ թէհանիւտիւնիւ պիր գաթ տահա արթըրմագտա տըր։ Վէ վիւքէլանդն պաղբսընը քէնտինէ պէնտ իտէրէք, ախէրլէրինի բէտտա իլէ պիրիպիրինէ տիւշիւրմէքտէ տիր։ Մուգատտէմա հարպկէ վէքիլի Ֆ. Նէրալ Գալէրձինին թագրիրլէրինի գապուլ իթմէյիպ, խայը գելլ իւ գա-լէ միւճիպ օլմուշ ուտու։ Շիմոլ տտաավի մէմուրու Լօնդոսսէն պաղը աղ իւ նապ թագրիրլէրինի տէ գա-պուլ իթմէյիպ, աղ օլաճագ մէմուրլար քէնտի թէրաֆտարլարը օլտու-ղունատան քէյֆիէթի թէքբար մէճլիս իհալէ իթմիշ տիր. պու մէճ-լիստէ, պաշ վէքիլ Մավրօգօրտա-թօ, գրալ թէրաֆընը թուրթուպ, «Մէմուրինին թէպէ տաիւրաթը ի-չին պիր տիւզիյէ թագրիրլէր եա-զարագ գրալը թաձիզ իթմէյին» տէ-տեքատ, վիւքէլա պէնտինտէ պիր շա-մաթա գօբուպ պայաղընա գավկա տերէձէսինէ կէլմիշ տիր։

— Ընթինատա վէ Իրիէտէ գօլէրա իլլէթի տէֆ օլուպ, գարանթինասը տախի գալարբրրմըշ տրբ։

Մէզքիւր լիմանլարտա գօլէրա օլմասը մինասիպէթի իլէ, Ֆրանսրզ ասքէրի օրատան գալգրպ Սթամաթա նամ թէբէյէ օրտու գուրմուշտուր-լար։ Պու մահալ Մարաթօն սահրա-լարընա նազըր զայէթ ֆէրահ վէ հա-վատար պիր արազի տիր։

Պալքիգ հավոֆխանը։ Ընանտ ատա-լարընա ջըգան օն իքի պին Ֆրանսրզ ասքէրի, գերք տաթը գատար պէօյիւք վէ քիշիւք կէմիլերէ պինիպ սեպ-տեմբեր 4տէ Ֆրանսայա ավտէթ իթ-մէյէ պաշլամըշ տրբրար։ Տօնանմալա-րընն նէ հարէքէթ իսէ ձէյի հէնիզ մանիմ տէյիլ տիր. պիր բիվայէթտէ պիր ազ Շբվէտա վէ պիր ազ Տանի-մարգա լիմանլարընտա, վէ պիր ազ տախի Ինկիլթէրրայա վէ Ֆրանսայա ավտէթ իտէրէք օրալարտա գըշլայա-ճագտըրրար։ Պալթիգ տէնիզինտէ սէրթ հավալարրն վէ շիտատ թալի ֆուր-թունալարրն վագթը հէման կէլմէյ չաթմըշ քիպի տիր։

— Սեպտեմբեր 4 թարիխէյէ Տան-ձիկ շէհրինտէն շու վէճհիլէ եազըլը տրբ։ Սեպտեմբեր 2 ախշամ իւզէրի Պօմարսունա գալասընը լաղըմ իլէ ատթարլար, ատթէշին ալէվի օթուզ մի-ուզագտան կէօրիւնիւրտու, վէ իքի կիւն իրի կէճէ պիր տիւզիէ եանմագ-տա իտի։ Ֆրանսրզ ասքէրի ատէլ-թէն Ֆրանսայա ավտէթ իթմէք իւզ-րէ տիրլեր։ Միւքեալէմէ սանճաղը ի-լէ (պէյաղ սանճաղ) պիր Ռուսիա վա-բօրու, Լէտսունատա օլան տուէլը միւթէթֆիգ տօնանմալարը արասընտա միւշահատե օլունմուշտուր։

Էղսսթոս 20տէ պիր պէօյիւք Ռու-սիա ֆրգաթէյն վաբօրու Հէլսինկ-ֆօրսատան ջըգրպ Բրօնշթատտա տօղրու կիթմէքտէ իքէն, Ինկիլիզ վաբօրլարը գօվալայրպ, եէնէ Հէլսինկֆօրսա կիր-մէյէ մէճպուր օլմուշտուր։ Կէրէք օ-բրատա վէ կէրէք Բրօնշթատտա Ռու-սիալը թէրաֆընտան պիր հարէքէթ միւշահատե օլունմամըշ տրբ։ Ինկի-լիզ ամիրալը Նաբիր, Էվէլլինմանընա գարշը օլան Հարձօն ատտասընա ազի-մէթ իթմիշ տիր։ Կլատայէթրը, Պե-լայլ, վէ Դումպէրլանտ նաման Ինկի-լիզին հարպ կէմիլերի, Ամիրալ Նաբիր իլէ Ինկիլթէրրայա ավտէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգմագտա տրբրար։

— Ինկիլիզ միւթէպէր զապրթա-նընտան պիրինին եազարդը վէճհիլէ Պօմարսունա գալասընտան ալընան թօփլարրը պահասը եիւզ պին Ինկի-լիզ լիրայա թագտիր օլունմուշտուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՑԷ

ՊԷՅՐՈՒԹ։ 19։ աղոսթոս։ Ռէպէլը Լիսանանտա տաքին իրիսթիյան մա-րոնի միլէթինէ, Լամիր Պէշիր Ամիմ ճանիպի պապը Ալիտէն գայիմմագամ նատպ պույրուլուպ, մուամէլաթը բէս-միյէսի Սայտա վալիսի տէվլէթլու փա-շա հուզուրինտէ իճրա օլունարագ մա-գամը մէմուրիէթինէ իզամ գրլընմըշ տրբ, Լամիրի մումայիէյհին ախլագը համիտէսի ճիւմէյէ մալիւմ օլմագ իլէ, ահալի թէրաֆընտան պիլ մէ-բուրիէ գապուլ օլունմուշ տուր։

— Շամ թէրաֆլարընտա պիր թա-գրմ պէտէվի արապ գրյաֆէթինտէ Բուսիա ճասուսարը էլէ կէչիպ, իս-թինթագէրինտէն, օլ հէվալիտէ պիր ֆէսատ չըգարմազա չալըշարգլարը, վէ Աշըրբտա տախի խայլըձա ըֆիդ վէ տգրանլարը օրուպ պու էֆքեարա չա-լըշմագտա օլտուգլարը թէպէյէիւն իթմիշ տիր։

— Կէչէն ճիւմատա էրթէսի կիւ-նիւ, զաթը հազրէթը շահանէ Պա-պը սերասքերիսէ թէշրիֆ պույու-բուպ ալթը թապուր թուռնուս տա-քերինին թալիմ վէ ասքերի մանօվ-բալերինի մուայէնէ պույուրմուշ տուր։

— Շարգ օրտուսունտա ֆէրի ժէնէրալը բիւթպէսինտէ պուլունան Իրէնա Նաբօլէոնուն բէտերի Իրէնա Ֆէրոմ Նաբօլէոնուն եավէրլերինտէն Տիւգ Տ'Պրանթէս ճէնտարմերի, ա-ճէլէթէն վէ մէմուրիէթը մախսուս-սէ իլէ միւշարալէյհ Իրէնա Նաբօլէ-նա կէօնտէրիլիպ, Պարնատա, Բա-թամպօլտա, Դրրբմտա, հէր նէրէտ պուլունուր իսէ պուլուպ թալիմա-թընը իճրա իթմէսի էքիտէն թէնպիհ օլունմուշտուր։

— Մարէշալ Պարակէ Տ'Իլիէ. միւթթէֆիգ ասնանմալարընը Պալ-թիքտէ պրագըպ, քէնտիսի Ֆոքրն նամ վաբօր իլէ. սեպտեմբեր եէսի-տէ Տանձիգ շէհրինէ վատ օլմուշ տուր, վէ աղ պիր վագթ էյլէնէրէք, Բարիսէ ավտէթ իսէճէք տիր։

— Կէչէն բազար վատ օլան Թրիէ-սթէ վաբօրու իլէ, Լօրա Մէտգլի-ֆին (Դանինկ) ֆամիլեասը, եանի Միլէսի Մէտգլիֆ վէ պիր քէրիմէսի Ընսիթանէյէ վատ օլմուշ տուր։

— Վաբօրու մէզքիւր իլէ, սա-պրգ Պուղտան քաբու քեահեասը Ա-բիսթաբքի Լօղոթհէթ տախի վատ օլուպ, հէման օ կիւն մագամը խա-բիճիյէ ազիմէթ իթմիշ իսէ տա-պուլ օլունմայուպ, պատէհու պաղը ալիսէն վարիա օլան էմրնամէ միւ-ճիպինճէ, էրթէսի բազար էրթէսի կիւնիւ թէքբար Թրիէսթէ վաբօրու իլէ Վիէննայա ավտէթ իթմէյէ մէճ-պուր օլմուշտուր. վէ վաբօրու մէզ-քիւր տէրուենինտէ իքէն, սօղրատան պիր հաֆթա գատար խպամէթ բուխ-սաթ վերիլմիշ իսէ տէ, վաբօրատան ջըգմամըշ օլտուղու իշնիրմիշ տիր։

— Կըզ նամ զազէթատտա շու վէճհ-իլէ եազըլը տրբ։ Սինոպ մուհարպէ-սինտէ Ռուսիայա եէսիր տիւշէն բաթ-բօնա Օսման բաշա վէ տիկեր Օս-ման պէյ, վէ Էյլի պէյ, վէ Խալիլ էֆէնտի, ճիւմլէսի պու էսնատէ Ռէթրօպուրղա նագլ օլունմուշտուր։

— Ֆրանսրզդն Մօնիթէօր նամ բէսմի զազէթասընտա Դարս վէ Էրզ-զրում էյալէթը վէ օրտուլարը իւ-զէրինէ պաղը մուպահասալար օլա-բագ խիթամընտա շու վէճհիլէ եա-զըլը տրբ։ «Պու իքի մէմլէքէթ տա-խի եագընտա Ինկիլիզ վէ Ֆրանսրզ ասքէրի վիրիւտի մէմուլ օլմազ իլէ, օրատարդն ահվալի իւզէրինէ եազըլան շու ֆասրլըր հէր հալտէ մէնֆաա-թը միւճիպ տիր»։

Պունուն իւզէրինէ, Ընտօլույա տախի Ֆրանսրզ վէ Ինկիլիզ ասքէրի կէօնտէրիլէճէյի պաղբլարընն միւ-թալաասընտան պուլունմուշ տուր։

— Ֆրանգֆօրթ զազէթասընտա, մէզքիւր Աէվասթօփօլ մուհարէպէսի հագգրնտա շու վէճհիլէ եազըլը տրբ։

Ասաքիրի միութիւնի Սեվասթօփոլ եաղին գարայա ջրգիպ, վէ օրտու մահալլէրինի լայգը վէ ճն իլէ թանզիմ իմթիհանէն սօղրա, տօղրու Սեվասթօփոլ իւզէրինէ եիւրիւյիւպ, քէօրֆէզին իւզէրինէ նազը, վէ սաղ թէրաֆտա քեսին պէօյիւք գալէնին իւզէրինէ հիւճիւմ իսէճէք տիրլեր։ Գու պիր ազ գօլայճա եուսուլուր մաճուն տէյիլ իսէ տէ, ասաքիրի միութիւնի պուրայա վասլ օլտուգտա, չէհր եալընըզ իքի պին մէթրօ ուզագտա գալսըզընտան ասաքիրի միութիւնի ազ վագրթտա կէրէք պու չէհրի, վէ կէրէք քէօրֆէզին խիթամընտա, իւչ գատէմէ թապիա իլէ եէտի եիւզ թօփ արասընտա մահֆուզ Բուսիա տօնանմասընը քիւլ վէ թօղ իսէ. պիլիրլեր։

Տիկէր պիր մէկթիւպտե տախի շուվէճն իլէ եազըլըրը. էմնիէթէ շայան քէսան թէրաֆընտան ալընան թահկիրդաթէ նազարէն, Սեվասթօփոլ գալէլէրինտէ, էօյլէ թէվաթուր վէ չէօհրեթ պուլտուղու գատար մէթանէթ միշահէտե օլունմամըշ օլրը։ Կէ եալընըզ Օսմանլը գուվվէթինէ գարշը գօյմագիհթիմալիյլէ եաբըլմըշ օլուպ, պէօյլէ գուվվէի ազնմէ խանթը վէ խայալտան պիլէ կէչմիշ չէյ տէյիլ տիր տէնիյօր։

— Գու տէֆա Ինկիլթէրրատաքի թէլէղրաֆ գօմբանիասը, Շարդ օրտուսու իչին պիր նէվի էյրէթի թէլէղրաֆ թագըմը իճատ իսիւպ, ճէնկ միհիմմաթը իլէ պէրապէր սանտրգ սանտրգ օրտուի մէզբիւրէ կէօնտէրմիշէր տիր. վէ պէօյիւք ֆայիտէի միւճիպ օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր. հէր թագըմ իքի արապա իւզէրինէ էիւքլէնէճէք վէ հէր արապայը ալթը ամ չէբէճէք տիր քի, իքի թօփ աղբրբզը տէմէք տիր։ Հէր թագըմտա էլէքթրիդ թէլէղրաֆընա լաղըմ կէլէն քեսֆէֆի ալամ վէ եէտվամ թէքմիլ պուլունտուգտան մատտա, կէրէք եէր էիւղնընտէն, վէ կէրէք սու ալթընտան իչլէթմէք իւզրէ պէհէր թագըմրն օն օն իքի միլ պօյունտա բուզանը էլէքթրիգ թէլէէրի տախի վար տրը։ Թօփ արապալարընը չէքէն ասքէրին թօփ ֆէնէրինէ մալիւմաթլարը օլտուղու միպը իւ պու արապալարը չէքէն ասքէրե տախի թէլէղրաֆ ֆէնէրի էօյրէթիլմիշտիր, վէ ղայէթ ալըշըգ տրը. Գու թէլէէրի տէրե թէվֆ վէ պաթագ վէ սուլագ եէրլէրե գօյմաճա վազ իսէպիլմէք իչիւն զայէթ մարիֆէթլիւ պիր ուսուլ տախի իճատ օլունմուշտուր քի սէյր իսէնդէր միութէհայիր օլմուշ տուր։ Գրեաֆֆէի ալամ վէ էտէվամտէ միշահէտ օլան իսաֆիֆլիգ տախի թաճիւպէ շայան տրը։ Իշթէ պէօյլէ պիր թագըմ իլէ, կէրէք օն իքի միլ ուզագտա օլան գարա ասքէրի, տօնանմալար իլէ, վէ կէրէք ասքէրի ֆրդալարը պիր պիրի իլէ, կէօզ աչրպ գաբամատա մուխապէրէ էտէ պիլիրլեր։ Կէ օն իքի միլտէն օն իքի միլէ պիրէր թագըմ վազ օլունտուղու հալտէ, 12. 24. 36. 48. միլ վէ տահա ուզագ մէսաֆէտէն տախի անը վահիտտէ խապէր ալընըպ վերիլէճէյի շիւպհէտէն միսսիաղնի տիր։

— Պէյ օղլունտա քեսին, Միսիս Միշել Նատուման թէսթրօսու, պու սէնէ աչրլըպ աչրմամագ իհթիմալլերի արասընտա տէօրթ այտան պէրիս չարգանտրգտան սօղրա, նիհայէթ պա էմրը ալի աչրլաճագ օլրպ. օլ վէճհիլէ սերիան պիր միսսիայա գօմբանիա ճէլլի իչիւն, միսիս Ջ. զէֆ Նատում Իթալիա ճանիպինէ ալիմէթ իթմիշտիր։

Լիրոբա պէլլէրինտէ, պու մագուլէ ամմէնին ճէմիյէթ մահալլերի եանի թէատրո, Պօրսա, Թիլիա, վէ էմսալլերի օլան մահալլերին շերէֆի ահալիսին շերէֆի սայրլըրընտան պուլնարա էհսապը գուտրէթ թէրաֆընտան պիլ իֆթիհիար սարֆը հիմմէթ վէ սիանէթ օլունտուղու պու թէրաֆլարա տախի սիրայէթ իտէրէք, թէատրօնուն իլէրիլէմէսի իչիւն պու տէֆա միութէպերանէ նէշրը օլունաճագ փիանգօ պիլէթօլէրինին հիւսնիւ գապուլ պուլաճաղը Իսթանէ ահալիսինին զայրէթ իտիրայէթինտէն էղէպը մէմուլիմիզ տիր։ Կէ զամը հաղրէթը շահանէ լութֆէն պիր մրգտար պիլէթօ ալտրգտան սօղրա վիւքէլա վէ միութէպերան թէրաֆընտան ալընմասընա տախի միսսատե պույուրմուշ օլմասը իլէ, օլ վէճհիլէ պիրի վիւքէլայա վէ պիրի միութէպերանէ մախսուս օլարագ իքի գրթա տէֆթէր թանզիմ օլունարագ, էհսապը սերլէթտէն օլան խայրխահանէ եագընտա թագիմ օլունաճագ տրը։

Պու էանատէ Լօնտրատա Հայո Բարգ թէրաֆընտա պիր եէնի Մէ-վէ նէվատիրաթ սերկիսի աչըլըպ ահալլէ սէյր իւ թամաշա իթտիրիլմէքտե տիր։ Պու միզէտե սէյր օլունան շէյլէր Օսմանլը միլլէթինին շէհրի վէ ասքէրի գրաֆէթլէրի, պալ մօմուտան եաբմա ատամլարա կիտիրիլիպ, օլ մերթէպէ սահիհինէ թաթպիգ օլունմուշ տուր քի, այնընը կէօրմէքտէն հիչ ֆէրգի եօգ տէնսէ ճայիպ տիր, պաշըճա մէտհ օլունան բարչարար, պիր համամ, պիր հարէմ, գահվէ խան, վէ պէշ ալթը եիւզ ասրը քիսվէթլերտէն սօղրա, էպնիէլէր տախի պէնդէթտիրիլիպ, Բսթանպօյտա օլան հարէմ տայրէլերի, վէ համամ, վէ գահվէ խանէ վէ սայրը էպնիէլէր տախի թրպագը ասրլարընա թաթպիգէն հինչա օլունմուշ տուր։ Պու միզէյի թայմըզ Սէրդինկ ապէրիայրը վէ սայրը Ինկիլիզլեն էն մէշհուր զաղէթալարը մէտհ իւ սէնա իթմիշ օլտուգարընտան սահիհէն մարիֆէթլիւ. վէ թամաշաեա շաեան շէյլեր օլտուղու աշիքեար տրը։ Անէզբիւր իքի զաղէթալար տախի պու միզէյէ հիմմէթ իտէնլերին իսմլերինի Բ. Զնաւորեան Մ. Սերովբէ, վէ Օսկանեան Մ. Խաչատուր տէյիւ պէյան իթմիշ տիրլեր։ Լօնտրա ահալիսի թէվէճճիւհիւ գալպլէ պունու սէյր իսիւպ, պունճա զահմէթ վէ մէսարիֆէ պէօյիւք միքեաֆաթ կէօսթէրէճէքլէր իսէ տէ, հէր քէս քէօյլերտե օլտուղունան, վէ պու մագուլէ սէյրին ասրլ վագթը գըշ մէվսիմի օլտու ղունան օ վագթի միութէպերան վէ ասըլզատէկեանտէն քիւլիէթլիւ սէյիրճի կէլէճէյի տախի իսթիալալ գըլընմըշ տրը։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Գու սապահ Գարատէնիզէն կէլէն Ֆրանսրզ վաբօրու իլէ շուհալատա կէլմիշտիր։ Սեվասթօփոլտան տէօրթ սաաթ պէրիտե պիր թէփտե օլան Բուսիա օրտուսունա ասաքիրի միութէթֆիգե հիւճիւմ իտիւպ, պէօյիւք պիր ճէնկ օլմուշ, վէ Բուսիալը մաղլուպ օլարագ օն պէշ պին ասքէրի թէլէֆ օլմուշ. տուէլը միութէթֆիգե ասքէրինտէն տէօրթ պին նէֆէր թէլէֆ օլմուշ, վէ փէք պէօյիւք ֆիլիտուհաթ տէյի իլան օլմուշ տուր։

ԱՍԻԹԱՆԷՅԻ ԿԷԼԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐ

30 Ազոսթոս · Գօլոստան · Օսմանը · Սաֆը պարի 175 սակէր վէ Ֆուատ էֆէնտի
30 · Վարնատան · Ղէմշէ · Իվիր 194 եօլճու
31 · Թրապուզանտան · Ինկիլիզ · Ատրօլօճէր 34 եօլ
31 · Գօլոստան · Օսմանը · Բէրսիւտ 800 մրսրը սակէ
31 · Մարսիլիատան · Ֆրանսրզ · Քէրը 336 սակէր վէ 61 եօլճու
1 Սեպտեմբեր · Վարնատան · Օսմանը · Դիւմպրչի Թիճարէթ 28 եօլճու
1 · Վարնատան · Ֆրանսրզ · Սուտավէր 191 հատտա սակէր վէ 20 եօլճու
2 · Թունուստան · Թունուս · Մինօս 140 եօլ վէ Թունուսուն իքի փաշասը · Իշչիա փաշա վէ Մէհէմմէտ բաշա
3 · Մարսիլիատան · Ֆրանսրզ · Թաբօր 263 սակէր վէ 44 եօլճու
3 · Վարնատան · Ֆրանսրզ · Քէրը 260 հատտա սակէր 35 եօլճու
3 · Թուլօնտան · Ֆրանսրզ · Կօրկօն 300 սակէրիտէն

ԱՍԻԹԱՆԵՏԷՆ ԿԻՏԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐ

30 Ազոսթոս · Իսկենտէրիէյէ · Օսմանը · Փէյզի պարի Մնարը վալիի Սայիտ բաշա վէ էֆենտիլէրի
30 · Իսկենտէրիէյէ · Մրսրը · Կոնիտի հայրը
30 · Մարսիլիատա · Ֆրանսրզ · Մարօքէն
30 · Թրիէսթէյէ · Ղէմշէ · Վօրվէթզ 110 եօլճու
31 · Վարնատա · Ֆրանսրզ · Քէրը 105 »
1 Սեպտեմբեր Վարնատա · Ղէմշէ · Էրլէնօ 103 եօլ
2 · Պէրութա · Ղէմշէ · Աֆրիկա
3 · Վարնատա · Ֆրանսրզ · Կօրկօն 300 սակէր
3 · Գարատէնիզէ · Օսմանը · Կիրիտ
3 · Վարնատա · Ֆրանսրզ · Թատպօր 191 սա վէ եօլ
3 · Մարսիլիատա » Քէրը 460 եօլճու
4 · Սէլանիկ · Ղէմշէ · Վօսբօրօ 130 եօլ
4 · Վարնատա · Օսման · Դիւմպրչի Թիճարէթ 30 եօ
5 · Թրապուզանտա · Ղէմշէ · Իզմիր 380 եօլ
6 · Թրիէսթէյէ · » Սմիրնայ 148 եօլ

ԳԱՄՊՈՅՈ ՓՈՅԱԹԼԷՐԻ ԳԱՅԻՍԷ ԻԼԷ ՄԱԼ ԸՍՓՕՆԹՕ

7 · ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1854 ·

	Գուրուշ
Լօնտրա օթուզ պիր կիւն վատէ	· · · · ·
Քէզլիլիք · 3 այ վատէ	131—130½
Փարիս	· · · · ·
Մարսիլիա »	· 209--208½
Ամստրատամ	· · · · ·
Վիէննա	· 440--445
Թրիէսթէ	· 443--444
Լիվօրնօ	172½
Ճէնովա. Լ. Ն	· · · · ·
Օտէսսա	· · · · ·

ՄԵՍՔԻՒԻՔԵԱԹ ՓՈՅԱԹԼԷՐԻ ԳԱՅԻՍԷ ԻԼԷ

11 · ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1854 ·

	Գուրուշ
Մէճիտիէ լիրա ատէտ	122¾
» 20 լիք կիւմիւշ	24⅜
Մէճմուհիտ 20 լիք ոսկիէն	24½
Ամիգ ատալ	24¼
Մահմուտիէ	102
Ճէզիրա ատալ	22
Մրսրը լիրասը	135
Ինկիլիզ լիրասը	133½--133¾
Ֆրանսրզ 20 ֆրանգլըգ	106¼
» 5 » կիւմիւշ	26½
Բուսիա իմբէրիալ ալթուն	109
» գարպովանց	21¼
Ղէմշէ օսման ալթունի	188
» գրիմց շարգը	65¼
» գուշլու բիալ	28
Սպանեա տօսպին ալթունու	441
» տիրէկլի բիալ	29½
Խպրիէ տրմ	51½
Սեմանդօլ · բուպիէ · Ճ բումի »	46½
Պաճար օրանտէզ 0/0 108 »	62
Եալոսրզ » » »	65
Պէշլիք եարըմրգ 0/0 տէ	15

ԷՄԹԱԱՅԻ ԵՃՆԷՊԻՅԷ

11 · ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

	Գուրուշ
ՔԻԼԼԻ ՇԷՔԵՐԻ	
Ինկիլիզ բրիմօ 6—10 լիպրա գնթը	· · · 370
Լիվերբուլ 10 » »	· · · 330
Օլանտա տէպրու 6-10 » »	· 360--365
Ընվերսա 8 » »	· 330--335
Ֆրանսրզ միւչէմմալը 10 » »	· · · · ·
Ինկիլիզ թօզ »	· · · 280
Օլանտա էքսթրա »	· · · 280
» պիրինճի »	· · · 274
» իքինճի »	· · · 270
» իւչլեանճիւ »	· · · · ·
Ֆրանսրզ »	· · · · ·
ՏԻՄԻՐ	
Ինկիլիզ չէչիտ լամա տէօրթ քէօշէ եուվարլագ »	· 110- 115
Ինկիլիզ եարամ »	· 105--110
» սաճ չէչիտ իլէ »	· 185--190
» չէմպէր » Դէճճոպ վար »	· 145--150
Մօսկով լամա »	· 145--150
ԳԱԼԱՑ	
Գարա գուշ թամզա »	· · · 950
Լէնէք »	»
Գուլու »	»
ԳՈՒՐՇՈՒՆ	
Ինկիլիզ »	· 195--200
Ֆրանսրզ »	» »
ՉԻԼԻՊ	
Պիր սրֆրը 0 »	· · · 210
Իքի » 00 »	· · · · ·
ՍԱՉՄԱՆ	
Մարսիլիա չէչիտ »	· 235--240
Ինկիլիզ » 40 օգկասը պիր »	» »
Մօր պուգամ »	· · · · 50
Սանթամարթա » »	· · · · ·
Զաճը գլարրզ »	· · 45--50
Շապ ինկիլիզ »	· · 80--85
Կէօղ թաշը » օգկա	· · · 6½
ԳԱՀՎԷ	
Գաբօ ֆինօ 0/0 »	· · · 1040
Իքինճի » »	980--1000
Իւչլեանճիւ » »	· 930--950
ՉԻՎԻՏ	
Ինկիլիզ »	· 112--124
Մատրաս »	· · · · ·
Գրբմրզ »	· · 66--75
Պիպէր Լօնտրա Մարսիլիա »	· · · 8½
ՆԷՐՃԱՏԸՐ	
Ինկիլիզ »	· · · 7½
Մրսրը դէճճոպ էօգ »	· · · · ·
Թէնէքէ + Նշան շիֆթ սանտրգ	· 425--450
Ամիրիգա բոմ 1070 սրմ 1 կալօն	· 15 -15¼
Ինկիլիզ »	· · · · 18

ԷՄԹԱԱՅԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

11 · ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Թիֆթիք տէրեմ օգկա	· 8½--10
Ֆիլիկ Էնգարէ »	· 26--26½
Ճէհրի »	· · 8--9
Պալ մամա »	· · · · 25
Մաղը սիահ »	· · · · ·
» ապլագ »	· · · · ·
Քիթրէ հաբրագ »	· · · · ·
» սարը »	· · · · ·
» Ֆիտէ Դէճճոպ էօգ »	· · · · ·
Ամպուլ ուճէմ » »	· · · 6--7
Աֆիոն »	· · · 240
Սուսամ »	· · · · 3
Խամ վամուգ Իզմիր »	· · · · ·
» հասրըլը Մրսրը »	· · · · ·
Սըղըր կէօնիւ »	· · 10--11
Տօն եաղը Ամատօլու »	· · 8½--9
Մահմուդիի Ամատօլու »	· · · · ·
» Հալէպ »	· · · · ·
Քէօք պոյա գնթը	· 260--270
Փալամուտ գօրուգ »	· · · · ·
» պրգղանմրզ »	· · · · ·
Եաբաղ Բուսիա	· 300--310
» Ամատօլու »	· 260 -275
» հայգանմրզ օգկա	· 10--11
Զիմշիր ապապա Դէճճոպ էօգ »	· · · · ·
» Ամատօլու » »	· · · · ·
Թավշան տէրիսի 0/0 ատէսի	· · · 205--210
ՀԱՄԻՐ (ԻՓԷԿ)	
Պուրսա սէլլէ թէֆֆէ 610 տրմ	· · · · ·
Տէմիրճէ » »	· · · · ·
Պիլէճիկ էթրաֆը »	· 300--305
Կէրմէ » »	· · · · ·
Իպիք գլսա »	· · · 305
Ամասէա գրսա »	· · · · ·
Ատա բաղարը	· · · 280
Ուզուն գալան բազար քէօյ	· · 290
Թրբեօվա Բուսիա օգկա	· 155--160
Իսիրնէ »	· » »
Տիմէթօգա »	· » »
Փիլիպէ »	· » »
Կէրասիմ »	· » »
Հարքէօյիւ »	· » »
Աճէմ եէլլաղ »	· · · 150

ՀԱՄԻՐ ՏԱՐԱՍԱՆ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 11 ·

Թաղղան սէրթ քիլէ	· · · · ·
Ազոֆ » »	· · · · ·
Գրրըմ » »	· · · · ·
Օտէսսա » »	· · · · ·
Իսմայիլ » »	· · 54--55
Գալաս » »	· · 53--54
Բուսիա » »	· · 41--43
Գալաս 1 գրղրճա » »	· · · · ·
» 2 » »	· · · · ·
» 3 » »	· · · · ·
Իպրայիլ 1 » »	· · · · ·
» 2 » »	· · · · ·
» 3 » »	· · · · ·
Բուսիա 1 » »	· · · · 41
» 2 » »	· · · · ·
» 3 » »	· · · · ·
Օտէսսա » »	· · · · ·
Ազոֆ » »	· · · · ·
Գալաս գօգօրզ (մրսրը պուղդայ) »	· · · · ·
Բուսիա օսմանը մալ ուֆագ տանէ »	· · 19--20
Իպրայիլ իրի տանէ »	· · · 20
Աբրիա իպրայիլ »	· · 18--19½
» բուսիա »	· · 18--19½
Զավտար »	· · · · ·
Բուսիա քէթէն թոհումա »	· · · · ·
Բուսիա » » »	· · · · ·
Ամատօլու » » »	· · · · ·

Գալատէ զիքր օլունան սէրթ վէ գրղրճա պուղդայտան 70.000 քիլէ մէվճուտ պուլունուր։

ՄԵՃՄԱԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՃՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ · Պէօյիւք Եէնի խանտա · Թիւլպէնտճեան Ցովակիմ աղա։
ԻԶՄԻՐ · Սիմոնեան Ցովհաննէս աղա · Սահաթճը։
ՊՐՈՒՍԱ · Կէմիճեան Նշան աղա։
ԷՏԻՐՆԷ · Աֆքերեան Գէորգ աղա։
ԱՏԱՆԱ · Բաղմուա օղլու Յակոբ աղա։
ՊԻԼԻՃԻԿ · Տէրգաւէթ օղլու Պէտրոս աղա։
ԳԱՅՍԷՐԻԷ · Սէլեան Ցովհաննէս աղա։
ԷՆԴԻԱՊԷ · Սինէօր Ճիօվանի Լէօնարտի։
ԷԿԻՏ · Թարագճեան Ցովսէփ աղա։
ԿԷՑՎԷ · Երամեան Սարգիս աղա։

ՄԻՒԼԼԻՖԻ ԴԱՀԼԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ